

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/140/2018
Identifikačné číslo spisu: 5113230729
Dátum vydania rozhodnutia: 20. februára 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5113230729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Ing. R. E. bývajúcej v J., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Florián Gajniak advokát, s.r.o, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie č. 2, IČO: 47 238 674, proti žalovanej R. C., bývajúcej vo E. zastúpenej JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, advokátom so sídlom v Žiline, Námestie M. R. Štefánika č. 1, o zaplatenie 2 128 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 7 C 296/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. októbra 2017 sp.zn. 5 Co 161/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby žalovaná bola zaviazaná k povinnosti zaplatiť jej sumu vo výške 2 128 € s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 16. septembra 2013 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila tým, že od roku 2011 sa na základe dedičského konania stala spoluvlastníčkou parcely registra „C“ č. XXXX/X, nachádzajúcej sa v katastrálnom území E., evidovanej na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, pozemku označenej ako orná pôda (ďalej len „predmetná parcela“). Predmetnú parcelu nezákonne už viac ako 50 rokov užíva žalovaná spoločne s jej právnymi predchodcami. Snahou žalobkyne bolo tento neželaný právny stav odstrániť tým, že sa so žalovanou pokúsila rokovať aspoň o dočasnej nájomnej zmluve vo vzťahu k predmetnej parcele, na čo však žalovaná nereagovala. Keďže sa žalovaná zdráhala platiť nájomné za užívanie pozemku o rozlohe XXX m² od roku 2011, bolo jej žalobkyňou prihladnuc na cenové podmienky v danom regióne vyrubené ročné nájomné vo výške 342 €, čo činilo za tri roku sumu vo výške 1 026 €. K uhradeniu dlžnej sumy bola žalovaná naposledy žalobkyňou vyzvaná 18. februára 2013. Vo svojom návrhu na pripustenie zmeny žalobného petitu z 9. októbra 2015, ktorú súd pripustil uznesením z 19. februára 2016 č.k. 7 C 296/2013- 278 doplnila, že dotknuté roky, ktoré uviedla v pôvodnej žalobe, rozšírila o ďalšie dva roky, počas ktorých sa žalovaná bezdôvodne obohacovala na jej úkor. Teda k pôvodne

žalovanému obdobiu od 16. septembra 2011 do 15. septembra 2013 pripočítala obdobie od 16. septembra 2013 do 15. septembra 2015. V tejto súvislosti spresnila výšku požadovanej náhrady za užívanie jej spoluvlastníckeho podielu žalovanou (vo vzťahu k druhému obdobiu) symbolickou sumou 2 € za m² ročne. V rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu táto náhrada predstavuje sumu 532 € ročne za obdobie od 16. septembra 2013 do 15. septembra 2015. V súhrne za celkové obdobie, t.j. od 16. septembra 2011 do 15. septembra 2015 (4 roky), predstavuje táto náhrada celkovú sumu vo výške 2 128 € ročne.

2. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. novembra 2016 č.k. 7 C 296/2013-330 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 2,80 € spolu s 5,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1,40 € od 22. novembra 2013 do zaplatenia, 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1,40 € od 21. októbra 2015 do zaplatenia, všetko do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 99,74 %.

2.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že predmetná parcela bola vytvorená z pôvodnej pozemno-knižnej vložky (obdoba listu vlastníctva používaná na evidenciu nehnuteľností od roku 1881 do mája 1964, ďalej len „PK“) parcely č. XXXX/X, ktorá bola zapísaná v PK vložke č. XXX, a to prostredníctvom Geometrického plánu č. X/XXXX. PK parcela XXXX/X bola predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Československým štátom a právnymi predchodcami žalobkyne 27. mája 1971. Predmetom kúpnej zmluvy však bola len časť tejto parcely o výmere XXXX m². Zvyšok zostal aj naďalej v spoluvlastníctve pôvodných pozemno-knižných spoluvlastníkov a neskôr v stave neidentickom bol aj predmetom následných dedičských konaní po nich. Geometrickým plánom č. 3/2010 bola táto časť pôvodnej PK parcely č. 2036/1 stotožnená a bola vytvorená C KN parcela č. 2036/7. Žalovaná v konaní nepreukázala opak zápisu na LV č. XXXX k parcele č. XXXX/X o výmere XXXX m², nepreukázala, že žalobkyňa nie je vlastníčkou uvedenej parcely a že by vlastníkom mal byť štát, resp. obec E., ktorý ju vykúpil za účelom výstavby prístupovej cesty k rodinným domom. Žalovaná v rámci konania nenamietala časť z predmetnej parcely vo výmere X m² od obecnej cesty, ktorú užíva ako prístup k rodinnému domu bez toho, aby mala k tejto časti uzatvorenú so žalobkyňou nájomnú zmluvu (dohodu), bez toho aby žalobkyni zaplatila za rozhodné obdobie akúkoľvek náhradu. Vo vzťahu k spornej časti žalobkyňa v konaní nepreukázala, že žalovaná užíva nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX nad rozsah svojho vlastníctva a neoprávnene užívaním parcely žalobkyne zasahuje do jej vlastníckeho práva, čím by sa na jej úkor bezdôvodne obohacovala. V nespornom rozsahu a výške nároku súd prvej inštancie priznal žalobkyni sumu 2,80 € za užívanie X m² danej parcely, a to za obdobie od 16. septembra 2011 do 15. septembra 2015. Vo zvyšku žalobu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou zamietol. Výšku úroku z omeškania za obdobie od 16. septembra 2013 do 16. septembra 2015 súd prvej inštancie priznal v zákonom stanovenej výške podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., nakoľko požadovaná výška úroku z omeškania za toto obdobie presahovala rozsah stanovený zákonom. Proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie.

3. Krajský súd Žilina (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. októbra 2017 sp.zn. 5 Co 161/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ako i jeho právnym posúdením veci.

4. Žalobkyňa proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovení § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní uviedla, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces namietala v súvislosti s nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností, nedostatkom riadneho odôvodnenia rozsudku, nevykonaním navrhnutého dokazovania, ako i nesprávnym právnym posúdením veci. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov oboch inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom odvolacieho súdu; žiadala dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

9.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marnosť možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

9.4. Pokiaľ dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

9.5. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/

Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

9.6. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

10. K vade konania namietanou žalobkyňou v súvislosti s nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

10.1. Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

11. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

12. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 vo výroku vo veci samej a pomerom hlasov 2 : 1 vo výroku o trovách dovolacieho konania.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

